

ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Παράγων “θεραπείας” η Ιδιωτική Ασφάλιση

Του
Γιώργου Κουτίνα (*)

Είναι γεγονός πως η εντατικοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας και οι ευρύτερες συνέπειες της παγκοσμιοποίησης δεν μπορούν εύκολα να συγχρονιστούν με την επιτελούμενη βελτίωση των τεχνολογικών μεθόδων παραγωγής και πρόληψης ατυχημάτων. Μοιραία δημιουργείται ένταση κινδύνων και ευθυνών που σε μια σύγχρονη επιχείρηση πρέπει να αντιμετωπίζονται διεξοδικά ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητά της (βλ. σχήματα 1 & 4). Η Προστασία Εργαζομένων αποτελεί, μεταξύ άλλων, πρωταρχικό αξίωμα μέριμνας στην ευρωπαϊκή τάξη πραγμάτων. Η διασφάλιση δε της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος επιτυγχάνεται με σειρά ενιαίων Ευρωπαϊκών Οδηγιών για όλες τις χώρες-μέλη της ΕΕ. Τα θεσμικά Όργανα της Πολιτείας έχουν την ευθύνη επιμέλειας σε ότι αφορά την τήρηση του νομοθετικού πλαισίου στα θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας και της ευρύτερης αγοράς. Ωστόσο, τα ατυχήματα, αν και σπάνια, πάντα θα υπάρχουν και θα βαραίνουν οικονομικά. Με δεδομένο πως η πιθανότητα επέλευσης των ατυχημάτων δεν μπορεί να μηδενισθεί ή η όποια προσπάθεια για τη ριζική ελαχιστοποίησή τους θα ήταν πρακτικά αφενός υπερβολικά δαπανηρή και αφετέρου αδύνατη, η γνώση και το χρήμα, κινητήριοι μοχλοί στη σύγχρονη οικονομία επιστρατεύθηκαν και για την ορθολογική αντιμετώπιση των εργατικών ατυχημάτων. Αναπτύχθηκαν και εφαρμόζονται σύγχρονες μέθοδοι υγιεινής και ασφάλειας εργασίας με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων. Έτσι, εδώ και αρκετά χρόνια δημιουργήθηκε και λειτουργεί ο κατάλληλος μηχανισμός που παρέχει την απαραίτητη λύση στο πρόβλημα και που αυτός δεν είναι άλλος από την **Ασφάλιση**. Η θεωρία των πιθανοτήτων έδωσε τις βάσεις για τη δημιουργία του θεσμού της κοινωνικής όσο και της ιδιωτικής Ασφάλισης.

Εργατικά Ατυχήματα και Ευθύνη

Παρά τις όποιες προόδους στον τομέα της πρόληψης, ο κίνδυνος των εργατικών ατυχημάτων δεν μπορεί να μηδενισθεί. Η αμέλεια, το λάθος και η παράλειψη είναι ανθρώπινες αδυναμίες που πάντα υπάρχουν και μπορούν να καταστούν γενεσιουργές αιτίες για την πρόκληση εργατικών ατυχημάτων, με ενίοτε βαριές οικονομικές συνέπειες για:

- τον εκάστοτε Εργοδότη
- τον Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης,
- τον ίδιο τον εργαζόμενο και την οικογένειά του (περίπτωση σοβαρής σωματικής βλάβης με μερική ή μόνιμη ανικανότητα ή θάνατο).

Η αμέλεια το λάθος και η παράλειψη συνιστούν την έννοια της Ευθύνης που είναι άμεσα συνδεδεμένη με την κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα (βλ. σχήματα 2 & 3). Στην περίπτωση των εργατικών ατυχημάτων ο Νομοθέτης δεν συγχωρεί και επιβάλλει ανάλογη τιμωρία στον καταρχήν φερόμενο ως υπαίτιο Εργοδότη, με το κλασικό αιτιολογικό της «μη τήρησης των προσηκόντων μέτρων ασφαλείας για την πρόληψη του ατυχήματος». Είναι προφανές πως σε παρόμοιες καταστάσεις το όποιο οικονομικό κόστος του εργατικού ατυχήματος, βαρύνει κατά βάση τον Εργοδότη ο οποίος έχει εκ του νόμου αντικειμενική αστική ευθύνη για το ατύχημα.

Για να μειωθεί η πιθανότητα επέλευσης των ατυχημάτων μέσω της πρόληψης, το ευρύτερο σύστημα εισήγαγε το θεσμό του **Τεχνικού Ασφαλείας**. Με τον τρόπο αυτό, εφόσον επέλθει κάποιο ατύχημα, μέρος της ευθύνης αλλά και μέρος των αντίστοιχων οικονομικών συνεπειών, ενδεχόμενα βαραίνει ως συν-υπαίτιο και τον Τεχνικό Ασφαλείας. Δηλαδή, μιλάμε για την εξ αμελείας επαγγελματική ευθύνη (λάθος ή παράλειψη) στα πλαίσια παροχής υπηρεσιών Συμβούλου με αντικείμενο τη μελέτη και επιθεώρηση κινδύνων της επιχείρησης. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, μιλάμε αντίστοιχα για Εργοδοτική Αστική Ευθύνη της Επιχείρησης και για Επαγγελματική Αστική Ευθύνη του παρέχοντος Υπηρεσίες Τεχνικού Ασφαλείας. Ευτυχώς για τον αντικειμενικά υπεύθυνο στην περίπτωση ατυχημάτων Εργοδότη και τον υποκειμενικά συνυπαίτιο Τεχνικό Ασφαλείας, η ευθύνη τους ασφαρίζεται.

Ασφαλιστική κάλυψη της Αστικής Ευθύνης

Υπό το βάρος των κοινωνικών πιέσεων και των συνακολούθων οικονομικών συνεπειών γύρω από τα εργατικά ατυχήματα, η διεθνής πρακτική εδώ και πολλά χρόνια, ενεργοποίησε το θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης. Συγκεκριμένα, εισήγαγε δια νόμου ή θεσμικά, την **Ασφάλιση Εργοδοτικής Ευθύνης για τις Επιχειρήσεις** (Employer's Liability Insurance) και την **Ασφάλιση Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης για τους Τεχνικούς Ασφαλείας** (Professional Indemnity Insurance), στοχεύοντας με τον τρόπο αυτό στην εξασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης των οικονομικών συνεπειών από τα εργατικά ατυχήματα. Παράλληλα, όπως είναι ευνόητο, οι Ασφαλιστικές Εταιρείες, πέρα από τα θεσμικά όργανα της Πολιτείας, έχουν κάθε λόγο διακριτικά να ενδιαφέρονται για την τήρηση των μέτρων ασφαλείας ή και για την επιβολή κατάλληλων μέτρων πρόληψης, προκειμένου να παρέχουν την αντίστοιχη κάλυψη στην ασφαλισμένη επιχείρηση ή στον ασφαλισμένο επαγγελματία Τεχνικό Ασφαλείας. Έτσι, με τον τρόπο αυτό δημιουργείται έμμεσα και ένας ανεξάρτητος μηχανισμός «πρόληψης και θεραπείας» των εργατικών ατυχημάτων.

Διεθνής ασφαλιστική εμπειρία & Ελληνική πραγματικότητα

Ο θεσμός της Ασφάλισης διαθέτει εμπειρία & γόνιμες λύσεις που εφαρμόζονται θεσμικά ή δια νόμου, εδώ και πολλά χρόνια σε όλες τις προηγμένες χώρες.

Αμελητέα η σχετική εμπειρία στη Χώρα μας. Επιπλέον, υπάρχει η γνωστή τάση αποφυγής ή υποτίμησης σχετικών Οδηγιών, Νόμων, Υπουργικών Αποφάσεων. Δυστυχώς, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και τα επαγγελματικά σωματεία των εργαζομένων από μια πλευρά και οι εργοδότες από την άλλη δεν προσέγγισαν τη συγκεκριμένη παράμετρο της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης

Απαιτείται συνειδητοποίηση της νέας κατάστασης που διαμορφώνεται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιτείνεται με την τρέχουσα οικονομική κρίση

Η Ασφάλιση θα πρέπει να εμπεδωθεί άμεσα και να αποτελέσει συνειδητή επιλογή των όλων των εμπλεκόμενων Φορέων (Πολιτεία, Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, Επιχειρήσεις, Ασφαλιστές).

Οι καιροί αλλάζουν. Η τρέχουσα οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα, θέτει επί τάπητος παρόμοια ζητήματα. Η κοινωνική πίεση για απόδοση ευθυνών σε συνδυασμό με την αναζήτηση νέων κανόνων επιχειρηματικής δράσης ανεβάζουν τον πήχη στα θέματα της Αστικής Ευθύνης των Επιχειρήσεων αλλά και των Επαγγελματιών που παρέχουν υπηρεσίες για λογαριασμό τους. Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, η τάση αυτή ισχύει και σαφέστατα λειτουργεί προς όφελος της οικονομίας και του κοινωνικού συνόλου.

Μολονότι τόσο ουσιαστική και χρήσιμη ασφαλιστική κάλυψη για την κάθε σύγχρονη επιχείρηση, πρακτικά, είναι σχεδόν άγνωστη στη χώρα μας πέρα από κάποια «ψευδεπίγραφα» ασφαλιστήρια με πολύ χαμηλά όρια αποζημίωσης και με διάφορους περιοριστικούς, ενίοτε καταχρηστικούς όρους ασφαλιστικής κάλυψης. Ωστόσο, η Ασφάλιση αυτή δεν κοστίζει ακριβά και η όποια δαπάνη εκπίπτει από τη φορολογητέα ύλη. Το σπουδαιότερο, διασφαλίζει όχι μόνο την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης αλλά και τη βιωσιμότητά της σε ειδικές περιπτώσεις ζημιών που εκ του νόμου υποχρεούται να αποζημιώσει (σοβαρά εργατικά ατυχήματα, ελαττωματικά ή μολυσμένα προϊόντα, περιβαλλοντική ρύπανση κλπ). Στις προηγμένες χώρες της Ευρώπης, δεν νοείται επιχείρηση χωρίς Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης. Δηλαδή, κάλυψη της εκ του νόμου ευθύνης έναντι του Κοινού, έναντι των Εργαζομένων (Εργοδοτική Ευθύνη) και τα τελευταία χρόνια, έναντι του φυσικού περιβάλλοντος. Ειδικά η ασφαλιστική κάλυψη της Εργοδοτικής Ευθύνης (αποζημιώσεις πέραν του Ταμείου Κοινωνικής Ασφάλισης), θα πρέπει τουλάχιστον σε κάποιο επίπεδο να γίνει υποχρεωτική και στη χώρα μας (τουλάχιστον κάτι ανάλογο με το θεσμικό πλαίσιο που έγινε δια νόμου στην Κύπρο).

Είναι κρίμα η ΓΕΣΕΕ και οι Συνδικαλιστικοί Φορείς να αγνοούν τη συγκεκριμένη παράμετρο. Είναι επίσης κρίμα οι διάφοροι Εργοδότες να «προσπερνάνε» μια τέτοια χαμηλού κόστους ασφάλιση που δεν έχει μόνο χαρακτήρα κοινωνικής πρόνοιας αλλά αποτελεί και «εργαλείο» χρηματοοικονομικής προστασίας τους στην περίπτωση εργατικών ατυχημάτων που εκ του νόμου αντικειμενικά τους βαραίνουν,

Γιατί είναι απαραίτητη η Ασφάλιση της Αστικής Ευθύνης

Τα τυχαία ζημιογόνα γεγονότα και τα εργατικά ατυχήματα, όπως και τα ανθρώπινα λάθη, δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να αποκλεισθούν ή να μηδενιστούν

Οι ενδεχόμενες οικονομικές ζημιές μπορεί να είναι δυσβάσταχτες τόσο για την ίδια την υπαίτια Επιχείρηση όσο και για την Πολιτεία

Η κάθε Επιχείρηση στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης έχει ανάγκη από νομική και οικονομική προστασία για την απρόσκοπτη άσκηση της δραστηριότητός της

Η άρτια και πλήρης ασφαλιστική κάλυψη της Αστικής Ευθύνης, είναι αναγκαία για την κάθε σύγχρονη Επιχείρηση

Αποτελεί την πλέον σύγχρονη αξιόπιστη Νομική & Οικονομική Προστασία της Επιχείρησης

Προστατεύει τον Ισολογισμό & τα Εκτελεστικά Στελέχη της Επιχείρησης στα πλαίσια τυχόν αξιώσεων εις βάρος τους

Αποτελεί «αξία» που εντάσσεται στο Ενεργητικό της Επιχείρησης με θετικό αντίκτυπο στην πιστοληπτική εικόνα και ανταγωνιστικότητά της

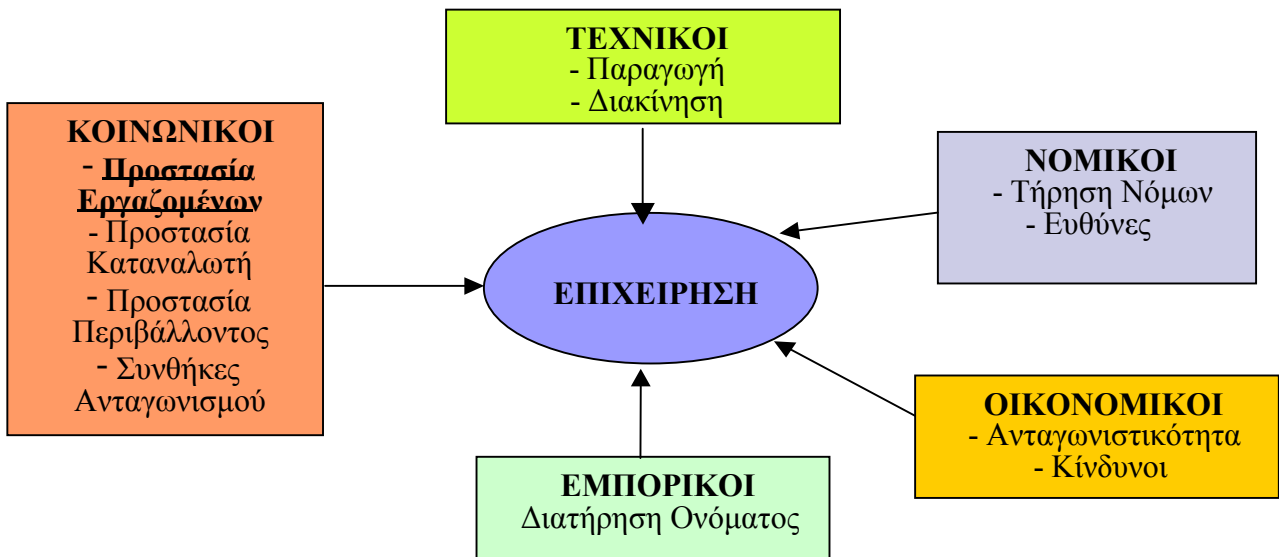
Ενθαρρύνει την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, χάρις στη νομική προστασία και οικονομική σιγουριά που εξασφαλίζει

Η ασφάλιση Αστικής Ευθύνης δεν είναι μόνο στοιχείο πρόνοιας. Είναι τεκμήριο αξιοπιστίας έναντι των Εργαζομένων, έναντι Χρηματοδοτών, έναντι της Πολιτείας αλλά και έναντι του Κοινωνικού Συνόλου.

(*) Είναι Μηχανικός ΕΜΠ & ENSPM Γαλλίας. Μετά από καριέρα Μηχανικού στη ΔΕΗ, την τελευταία 17ετία δραστηριοποιείται ως Εμπειρογνώμων στις ασφαλίσσεις επαγγελματικής ευθύνης, τεχνικών έργων & επιχειρηματικών κινδύνων. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της «**ΚΟΥΤΙΝΑΣ ΑΕ - Μεσίτες Ασφαλίσεων**», Εξουσιοδοτημένοι Ανταποκριτές των Lloyd's (info@gkoutinas.gr , www.gkoutinas.gr).

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΕΥΘΥΝΕΣ

ΠΟΙΝΙΚΗ
Όποιος σκόπιμα / με δόλο ή με
βαριά αμέλεια ζημιώνει
τιμωρείται!

ΔΕΝ ΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ

ΑΣΤΙΚΗ
(Αντικειμενική / Υποκειμενική)
Όποιος από αμέλεια ζημιώνει,
υποχρεούται να αποζημιώνει!

ΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ

Επειδή το υφιστάμενο σύστημα ποινικών κυρώσεων (πρόστιμα) δεν ικανοποιεί επαρκώς το δημόσιο αίσθημα περί απόδοσης δικαίου, στο σύγχρονο νομοθετικό - θεσμικό πλαίσιο η Ευθύνη γίνεται όλο και πιο αυστηρή για τον εκάστοτε φερόμενο Υπαίτιο!

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ

Ο Παθών προκειμένου να αποζημιωθεί θα πρέπει να αποδείξει :

- Το ζημιογόνο λάθος
- Τη ζημιά που υπέστη
- Τη σχέση αιτιότητας μεταξύ λάθους και ζημιάς

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ

Ο φερόμενος ως Υπαίτιος για ένα ατύχημα/ζημιά, για να αποφύγει τις συνέπειες, πρέπει να αποδείξει την ύπαρξη «ξένης» προς αυτόν αιτίας:

- Ανωτέρα βία
- Λάθος/υπαιτιότητα κάποιου άλλου
- Λάθος του ίδιου του Παθόντος

**ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
Η ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ & ΤΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ (Strict Liability)!**

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΥΘΥΝΗ

ΖΗΜΙΟΓΟΝΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΟ

Έναντι Εργαζομένων

- Σωματικές βλάβες/ Θάνατος
- Ηθική βλάβη / ψυχική οδύνη

ΕΡΓΟΛΟΓΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Έναντι Καταναλωτών

- Σωματικές βλάβες/ Θάνατος
- Υλικές ζημιές
- Οικονομικές ζημιές

ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

Έναντι Περιβάλλοντος

- Ρύπανση / Μόλυνση εδάφους
- Ρύπανση/ Μόλυνση υδάτων
- Ζημιά σε Χλωρίδα &

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ

- Έναντι Τρίτων
- Έναντι Πελατών
- Έναντι Μετόχων, Αρχών κλπ ...

- Οικονομικές απώλειες
- Ζημιές από ακατάλληλα ή
Ελαττωματικά προϊόντα

- ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ
- ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
- DIRECTORS & OFFICERS